

De GESCHIEDENIS van de WERELD

TEKST VAN J. SCHOONJANS

TEKENINGEN VAN L. EN F. FUNCKEN

DEEMSTERING

MET de Spaanse Successieoorlog begint de deemstering van de Zonnekoning. Gedurende twaalf jaar zal Lodewijk XIV trachten het hoofd te bieden aan de Oostenrijk-Engelse legers. Zijn poging de Spaanse kroon te bewaren voor zijn kleinzoon Philip V van Anjou zal hem uitputten. Lodewijk XIV slaagde gedeeltelijk in zijn opzet, vermits de Bourbons te Madrid regeerden tot in 1713. Hij zal er echter vooral in gelukken Frankrijk totaal uit te putten. Hij zal de nederlaag kennen, maar sterven als een groot heerser.

1. — DE HERTOG VAN MARLBOROUGH

JOHN CHURCHILL, hertog van Marlborough, was beslist een nachtmerrie voor Lodewijk XIV. Hij had van de Hollanders de opdracht gekregen Limburg te verdedigen. Hij trok naar Duitsland en bracht de verbinding tot stand met de legers van Eugeen van Savoje. Zij hakten het Franse leger in 1704 te Hoehstaedt in de pan, de Fransen spreken over de slag van Blenheim. Tegenover deze twee briljante veldheren, kon Frankrijk slechts millitalren van middelmatig gehalte opstellen: Villars, Vendôme, Villerot. Deze laatste was werkelijk beneden peil. Drie V's; de initialen zijn wreed! Men zou sterk overdrijven moest men hen «de drie overwinnaars» heten!

2. — RAMPEN

PHILIPS V werd uit Madrid verdreven en zijn rivaal, aartsbisschop hertog Karel, riep zich uit tot koning van Spanje onder de naam Karel III, in afwachting dat hij keizer zou worden onder de naam Karel VI. In België werd Villerot verslagen te Ramillies, Vendôme te Oudenaarde en Villars te Malplaquet. De winter van het jaar 1709 was een van de vreselijkste in de geschiedenis van het Westen. Te Parijs alleen stierven 30.000 mensen van miserie!

3. — VERDRIET

IN 1711 stierf de kroonprins van Frankrijk. In 1712 zag Lodewijk XIV zijn kleinzoon sterven, de hertog van Boergondië, evenals de hertogin van Boergondië, en twee van hun zonen. In 1714 stierf de hertog van Berry, broer van de hertog van Boergondië. Zij stierven allen aan een geheimzinnige ziekte. Toen bleef Lodewijk XIV als enige erfgenaam zijn achterkleinzoon over, die nog maar vier jaar was. Lodewijk XIV verdroeg dit verdriet met stolcijnse gelatenheid...

4. — DE VERDRAGEN

OP 24 juli 1712 leverde Villars te Denain met zijn dragonders een episch gevecht en versloeg prins Eugeen van Savoje. In 1713 werd de Vrede van Utrecht gesloten. Philips V bleef koning van Spanje, maar hij stond aan Karel VI Milaan af, het koninkrijk Napels en de Zuid-Nederlanden. België kwam dus onder Oostenrijks gezag. Engeland behield Gibraltar. In 1714 aanyaarde Karel VI te Rastatt wat men hem aanbood. In 1715 sloot hij te Antwerpen het Barrière-tractaat, waarbij Hollandse garnizoenen in België op acht versterkte plaatsen waren toegelaten.

5. — 1 SEPTEMBER 1715...

DE Zonnekoning stierf met vorstelijke waardigheid. Hij was zevenenzeventig jaar oud. Heel de wereld fluisterde: «De koning is dood». Men wist nog niet dat met hem ook het tijdperk van de absolute monarchie stierf, men wist alleen dat hij een zeer groot vorst was geweest. Massillon begon zijn lijkrede echter als volgt: «God alléén is groot!»